

İnşaat Mühendisleri Odası Şube Başkanlığı'na

Adana

6 Şubat 2023 tarihinde, Türkiye saati ile 04:17'de merkez üssü Pazarcık (Kahramanmaraş) olan M_w 7.7 büyüklüğünde yerin 8,6 km derinliğinde, yine 6 Şubat 2023 tarihinde, Türkiye saati ile 13:24'te merkez üssü Elbistan (Kahramanmaraş) olan M_w 7.6 büyüklüğünde yerin 7 km altında iki büyük deprem meydana gelmiştir. Bu iki deprem sonrasında da birçok artçı deprem meydana gelmiştir. Kahramanmaraş'ta oluşan şiddetli depremlerde Doğu Anadolu Fay Hattı üzerindeki Adana da dahil olmak üzere 11 ilde çok sayıda betonarme bina yıkılarak enkaz haline gelmiştir.

İş bu nedenle, meydana gelen bu depremler sonrasında **Statik-betonarme proje müellifliği /müteahhiti/fenni mesuliyeti tarafımızdan yüklenilmiş** binaların birçoğunda kapsamlı, bazılarında ise dışarıdan gözlemsel incelemeler yapılmıştır.

Yapılan incelemelerde bu binalar, sorumlulukları bizlerde iken bizlerin haberi olmadan, *binanın statik proje müellifinden izin alınmadan; doğalgaz getirilirken taşıyıcı sistemine müdahale edilmiş, kat genişlemesi ya da kat ilavesi yapılmış, duvarlar kaldırılmış, yeni duvarlar eklenmiş, çok çeşitli tadilatlar yapılmış, döşemelerinde boşluklar açılmış ve boşluk açılırken kirişleri parçalanmış veya daha fazla yüklere maruz bırakılmış, kullanım amacı değiştirilmiş, taşıyıcı sistemi zafiyete uğratılmış veya korozyona maruz bırakılmıştır.*

İzinsiz revizyonlar ve zamanla oluşan korozyon kaynaklı deformasyonlar neticesinde görülen lüzum üzerine birçok bina sahibine, binalarına performans analizi yaptırılması ve gerekiyorsa güçlendirme yapılması önerimize karşın, binalarının buna ihtiyacı olmadığını belirtmeleri neticesinde tarafımızdan bu konuda Belediyenin yaptırımına ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Birçok mülk sahibi ve bina yönetimi deprem sonrasında, genellikle tek ölçütün maliyet düşüklüğü olduğu, bilinçsiz bir şekilde sorumsuz ve yetkisiz kişilere onarım, iyileştirme ve güçlendirme adı altında binalara müdahaleler yaptırmaktadır. Yapılan bu müdahalelerden binanın sorumluları olarak haberimiz olmamakla birlikte müdahalelerin Belediyelerin bilgi izin ve denetimi altında yapıp yapılmadığı da tarafımızdan bilinmemektedir.

Bununla birlikte Belediyelerin bu durumlara müdahil olup olmamasından bağımsız olarak mesleki sorumluluk bakımından binaların statik proje müellifi, fenni mesul ve şantiye şefi olan mühendis ve mimarları ile müteahhitlerinin bilgisi dışında yapılan tüm müdahaleler ve binalarda bakımsızlık nedeniyle meydana gelecek zafiyetlerde bu kişilerin sorumluluğunun ve illiyet bağının ortadan kalkmış olacağı açıktır.

*Bu kişilere hiçbir ihmal ve kusuru olmadığı halde haksızca sorumluluk yüklenmemesi gerektiği açıktır. Yukarıda kısaca özetlediğimiz ve ekteki teknik raporda ayrıntıları açıklanan hususlara ilişkin olarak **sorumlu aramak ve birilerini suçlamak amacıyla değil** bundan sonra olası risklerden olumsuz etkilenmemek ve insanların can güvenliğinin sağlanması için yasal sorumluluğu olan belediyelerin inisiyatif alması gerektiği kanaatindeyiz.*

Bahsedilen nedenlerle belediye kayıtlarında görüleceği üzere tarafımızdan **Statik-betonarme proje müellifliği/ müteahhitliği/ fenni mesuliyeti yüklenilmiş** olan binalarda **performans analizi yapılması şart olup, gerek duyulan binalarda güçlendirme çalışmalarında yapılmalıdır.** Birçok müdahaleye rağmen belki de binaların bir kısmı Performans analizi neticesinde TBDY-2018 deprem yönetmeliğinin istediği KH-kontrollü hasar performans seviyesini sağlayabilecektir. **Ekteki teknik raporu da dikkate alarak**, yapılmış olan veya deprem sonrası yetkisiz ve sorumsuz kişilerce güçlendirme amacı ile yapılması olası müdahaleler, oluşan korozyon ve bakımsızlık nedeniyle; **01 ocak 1998 öncesinde ruhsat almış statik proje müellifliği, fenni mesuliyeti ve şantiye şefliği veya müteahhitliği tarafımızdan yüklenilmiş olan binalar**, hatta Belediyelerin yetki ve sorumluluğu altındaki 01 ocak 1998 öncesinde ruhsat almış, ABYYBHY-1975 yönetmeliği ile yapılmış olan bütün binalar için alınacak bir karara

istinaden Belediyelerin meclis onayı sonrasında yapılacak bir duyuru ile, bina sahiplerinin veya yönetimlerinin, performans analizi ve gerekiyorsa güçlendirme hesap ve projelerini Belediyelerden onaylatmak şartı ile bir zorunluluğa tabi tutulmalıdır. **Belediyelerin yetki ve sorumluluğu gereği**, ayrıca İRAP (İl Afet Risk Azaltma Planı) projesi kapsamında acilen inisiyatif alması gerektiği hususunda İnşaat Mühendisleri Odası'nın Belediyeler nezdinde girişimde bulunması için çalışma başlatmasını saygılarımızla arz ederiz.

Ek.1- Teknik rapor (Deprem sonrası yapıların durum değerlendirmesi, 18 sayfa)

Aydın Tabakan (inşaat mühendisi, MBA)

İMO SİCİL NO: 27439

Sedat Yıldırım (inşaat yüksek mühendisi)

İMO SİCİL NO: 33191

Atilla Kalo (inşaat mühendisi)

Cevdet Baskın (inşaat mühendisi)

Bahadır Acuner (inşaat mühendisi)

İ. Cem Baskın (inşaat yüksek mühendisi)

Levent İçer (inşaat mühendisi)

Zülfikar Gümüş (inşaat mühendisi)

T.M.M.O.B. İNŞAAT MÜH.

ODASI ADANA ŞB.

GELEN EVRAK

Sayı : 267

Dosya No :

Defter No :

Tarih : 12.06.2023